

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

4 Kasım 2024 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından Mardin Büyükşehir Belediyesi ile Batman ve Halfeti belediyelerine kayyım atanmasının ardından, bölgede başlayan protesto gösterileri sırasında yurttaşların anayasal haklarının ihlal edildiğine dair ciddi iddialar gündeme gelmiştir. Barışçıl protesto hakkını kullanan yurttaşların gözaltına alınması, bu süreçte işkence, cinsel saldırı tehdidi ve muhbirlik dayatmalarına maruz kaldıklarının belirtilmesi vahim bir durumu ortaya koymaktadır. Özellikle küçük yaştaki çocukların tanımadıkları kişilere yönelik beyanlarda bulunmaya zorlandığı ve bu süreçte tehditlere maruz bırakıldıkları ifade edilmektedir. Bu iddialar, hem ulusal hukuka hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerine açıkça aykırıdır.

Gözaltına alınan kişilere yönelik kötü muamele ve işkence iddiaları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi ile güvence altına alınan işkence yasağını ihlal etmektedir. Barışçıl protesto hakkını kullanan yurttaşların demokratik taleplerini ifade etmeleri suç gibi gösterilmekte, bu süreçte keyfi gözaltılar ve hukuksuz müdahaleler normalleştirilmektedir. İnsan hakları ihlallerinin bu denli yaygınlaşması, toplumsal barışı ümidini zedelemektedir. Bu durumun aydınlatılması, sorumluların hesap vermesi ve benzer ihlallerin önüne geçilmesi için konunun yakından takip edilmesi elzemdir.

Bu bağlamda:

1. Kayyım protestoları sırasında gözaltına alınan toplam kişi sayısı nedir? Bu kişilerden kaç çocuk, kaç kadın ve kaç yetişkin erkekten oluşmaktadır?
2. Gözaltına alınan kişilere muhbirlik dayatıldığı, işkence ve cinsel saldırı tehdidinde bulunduğu iddiaları doğru mudur? Bu iddialara yönelik başlatılmış herhangi bir soruşturma bulunmakta mıdır?
3. Küçük yaştaki çocukların gözaltında tanımadıkları kişilere ilişkin ifade vermeye zorlandığına dair iddialar hakkında Bakanlığınız ne tür bir inceleme yapmıştır?
4. Protesto hakkını kullanan yurttaşların gözaltına alınması ve tutuklanması, Anayasa'nın 34. maddesi ile güvence altına alınan barışçıl protesto hakkı ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler açısından nasıl değerlendirilmelidir?
5. Gözaltına alınan kişilere kötü muamele ve işkence yapıldığına dair başvuruların sayısı ve içeriği nedir? Bu başvuruların gereği yapılmış mıdır?
6. Barışçıl protesto hakkının güvence altına alınması ve kolluk kuvvetlerinin keyfi müdahalelerinin önlenmesi adına Bakanlığınızın aldığı tedbirler nelerdir?
7. Kayyım protestoları sırasında yaşanan hak ihlalleri ve gözaltılarda işkence iddialarına ilişkin bağımsız bir denetim mekanizması oluşturulması düşünülmekte midir?